

Holberg-kronikker, som af udgiveren er forsynet med kildehenvisninger hentede fra H. G. Olriks efterladte samlinger. Kronikkerne er et smukt udtryk for Olriks omhyggelige studier, yderst minutiøse i detaljen. Artiklerne behandler en række episoder i tilknytning til Holberg, men rummer egentlig ikke noget af betydning for det almene indtryk af digterens person eller livsgerning. For Holbergentusiaster vil den bekvemme samling af kronikkerne selvfølgelig være en kærkommen gevinst; for andre vil det være et par timers god læsning, som fængsler trods de spinkle emner.

Vagn Dybdahl.

J. Chr. Svabo: Indberetninger fra en reise i Færøe 1781 og 1782. Udgivet af N. Djurhuus. (Selskabet til udgivelse af færøske kildekrifter og studier, 1959). XXXI + 497 s.

Det færøske kildekriftselskab har med dette både i henseende til det ydre og det indre meget tungtvejende værk ydet en præstation, der fortjener al mulig påskønnelse. Jens Christian Svabo (1746-1824) og hans livsløb har flere gange været skildret, bl. a. af Chr. Matras i indledningen til hans udgave af »Svabos færøske vischåndskrifter« (1937-39), men hidtil har Svabos omfattende Færøbeskrivelse kun været udgivet brudstykkevis.

Svabo var præstesøn fra Færøerne og kom i 1765 til København. Her studerede han ved universitetet økonomi og en række reale fag, men tog aldrig eksamen; trods gentagne forsøg opnåede han heller aldrig befordring til noget embede. I mange retninger blev hans liv en række skuffelser; kummerligt levede han, også efter at han i 1800 endeligt havde opgivet at skaffe sig en levevej i København og vendte tilbage til Færøerne. Trods triste ydre forhold indtager han dog en pæn plads blandt oplysningstidens skribenter og er i mange retninger et

karakteristisk eksempel på de mindre ånder blandt disse – også ved hans tro på mulighederne for at hæve almuen gennem oplysende skrifter om landbrug og økonomiske forhold.

Den store rejse til Færøerne i 1781-82 foretog Svabo med støtte fra Rente-kammeret. Formålet var at tilvejebringe en af datidens yndede økonomisk-topografiske beskrivelser. En sådan kom også til at foreligge, men den blev aldrig gjort trykfærdig. Meget af den er med sin lapidarstil præget af, at han skulle præstere noget for den udbetalte – temmelig store – rejseunderstøttelse, og i det hele er manuskriptet meget ujævnt i indhold. Trods disse forhold må det erkendes, at beskrivelsen i dag er en fornem kilde til belysning af færøske forhold og i det hele til vestnordiske kulturformer (på grund af den i mange retninger retarderede udvikling) ret langt tilbage i tiden.

Beskrivelsen dækker snart sagt alle sider af livet på Færøerne: dagligdagen, sproget, festerne, erhvervslivet, naturforholdene, kommunikationsvæsenet m. m. Teksten er gennem fyldige registre og omfattende noter velbelyst af udgiveren, undertiden måske med vel mange filologiske petitesser i forhold til det, der gives om økonomiske og samfundsbetonede forhold, og særlig da bogen netop på det første område virkelig rummer en hel del til belysning af tilstandene i monarkiet i almindelighed.

Vagn Dybdahl.

Povl Eller: Adam Oehlenschläger portrætter. (Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg, 1958). 144 s.

Museet på Frederiksborg har i tilknytning til mindeværelset for Oehlenschläger samlet et ganske fyldigt udvalg af de eksisterende portrætter af digteren. Med udgangspunkt i denne samling har museumsinspektør Povl Eller udarbejdet en grundig ka-